

Desatero pro rodiče

DO ŠKOLNÍ LAVICE,
TĚŠÍM SE VELICE...

Zápis do
1. třídy 2026

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze.
2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování.
3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti.
4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci.
5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy.
6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech.
7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit.
8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině.
9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost.
10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě.

1.

DÍTĚ BY MĚLO BÝT DOSTATEČNĚ FYZICKY A POHYBOVĚ VYSPĚLÉ, VĚDOMĚ OVLÁDAT SVÉ TĚLO, BÝT SAMOSTATNÉ V SEBEOBSLUZE.

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)**
- **svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)**
- **je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)**
- **zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)**
- **zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)**
- **postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)**

2.

**DÍTĚ BY MĚLO BÝT RELATIVNĚ CITOVĚ SAMOSTATNÉ A SCHOPNÉ
KONTROLOVAT A ŘÍDIT SVÉ CHOVÁNÍ.**

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **zvládá odloučení od rodičů**
- **vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas**
- **projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách**
- **ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)**
- **je si vědomé zodpovědnosti za své chování**
- **dodržuje dohodnutá pravidla**

3.

DÍTĚ BY MĚLO ZVLÁDAT PŘIMĚŘENÉ JAZYKOVÉ, ŘEČOVÉ A KOMUNIKATIVNÍ DOVEDNOSTI .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)**
- **mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.**
- **mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)**
- **rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí**
- **má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno**
- **přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla**
- **pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)**
- **používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)**
- **spolupracuje ve skupině**

4.

DÍTĚ BY MĚLO ZVLÁDAT KOORDINACI RUKY A OKA, JEMNOU MOTORIKU, PRAVOLEVOU ORIENTACI .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)**
- **zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)**
- **tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím**
- **vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)**
- **umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)**
- **rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)**
- **řadí zpravidla prvky zleva doprava**
- **používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)**

5.

**DÍTĚ BY MĚLO BÝT SCHOPNÉ ROZLIŠOVAT ZRAKOVÉ A
SLUCHOVÉ VJEMY .**

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky**
- **složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů**
- **rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)**
- **rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)**
- **sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)**
- **najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily**
- **rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)**
- **postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)**
- **reaguje správně na světelné a akustické signály**

6.

**DÍTĚ BY MĚLO ZVLÁDAT JEDNODUCHÉ LOGICKÉ A MYŠLENKOVÉ
OPERACE A ORIENTOVAT SE V ELEMENTÁRNÍCH MATEMATICKÝCH
POJMECH .**

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)**
- **orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))**
- **porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)**
- **rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)**
- **rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů**
- **třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)**
- **přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)**
- **chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty**
- **rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)**

7.

DÍTĚ BY MĚLO MÍT DOSTATEČNĚ ROZVINUTOU ZÁMĚRNOU POZORNOST A SCHOPNOST ZÁMĚRNĚ SI ZAPAMATOVAT A VĚDOMĚ SE UČIT .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10 - 15 min.)**
- **„nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)**
- **záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit**
- **pamatuje si říkadla, básničky, písničky**
- **přijme úkol či povinnost, zadaným činností se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je**
- **postupuje podle pokynů**
- **pracuje samostatně**

8.

DÍTĚ BY MĚLO BÝT PŘIMĚŘENĚ SOCIÁLNĚ SAMOSTATNÉ A ZÁROVEŇ SOCIÁLNĚ VNÍMAVÉ, SCHOPNÉ SOUŽITÍ S VRSTEVNÍKY VE SKUPINĚ .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)**
- **navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pocít'uje náklonnost, se kamarádí**
- **nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých**
- **je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)**
- **zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny**
- **vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhájí svůj názor**
- **ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit**
- **k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)**
- **je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)**

9.

**DÍTĚ BY MĚLO VNÍMAT KULTURNÍ PODNĚTY A PROJEVOVAT
TVOŘIVOST .**

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení**
- **zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.**
- **je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí**
- **svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne**
- **zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny**
- **zná celou řadu písní, básní a říkadel**
- **zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)**
- **vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí**
- **hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli**

10. A)

DÍTĚ BY SE MĚLO ORIENTOVAT VE SVÉM PROSTŘEDÍ, V OKOLNÍM SVĚTĚ I V PRAKTICKÉM ŽIVOTĚ .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **vzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)**
- **zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)**
- **ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat**
- **má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)**

10. B)

DÍTĚ BY SE MĚLO ORIENTOVAT VE SVÉM PROSTŘEDÍ, V OKOLNÍM SVĚTĚ I V PRAKTICKÉM ŽIVOTĚ .

DÍTĚ SPLŇUJE TENTO POŽADAVEK, JESTLIŽE:

- **přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné**
- **má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)**
- **chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)**
- **zná faktory poškozující zdraví (kouření)**
- **uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí**